

Kan folketingsmedlemmer straffes for injurier?

Grundloven beskytter folketingsmedlemmers ytringsfrihed, når de taler fra Folketingets talerstol. Men hvor langt rækker beskyttelsen, hvis de sender mails eller ytrer sig offentligt på Facebook?

WEEKENDPANELET

JENS PETER CHRISTENSEN (f. 1956)

Har været højesteretsdommer siden 2006. Forinden professor i stats- og forvaltningsret ved Aarhus Universitet. Har været formand for en lang række lovforberedende udvalg.

De andre medlemmer af Weekendpanelet:

BERTEL HAARDER

EMILIA VAN HAUEN

THOMAS BORCHERT

ELISABETH DONS CHRISTENSEN

SAMIRA NAWA AMINI

JEANETTE VARBERG

Det er sjældent, at Højesterets dommere skal have grundloven frem for at afgøre en sag, men det skulle de fornylig. Sagen var anlagt mod folketingsmedlem Naser Khader af direktøren for den såkaldte Exitcirkel, Sherin Khankan.

Khader havde i en mail af 13. september 2017 til andre partiers ordførere skrevet, at Sherin Khankan havde forsvaret piskeslagsstraffen for utroskab.

Mailen var sendt i forbindelse med, at man i Folketinget skulle tage stilling til uddeling af satspuljemidler til bl.a. Exitcirklen. Senere havde Khader i et Facebook-opslag den 1. oktober skrevet, at han fastholdt sin skepsis over for Khankans syn på piskning som straf for utroskab.

Den 1. december havde han i et Facebook-opslag skrevet, at Khankan havde en sort islamistisk fortid som ekstrem islamist.

Når Højesterets dommere skulle have grundloven frem, var det fordi folketingsmedlemmer har en særlig beskyttelse mod at blive retsforfulgt. I grundlovens § 57 hedder det herom, at »for sine ytringer i Folketinget kan intet af dets medlemmer uden Folketingets samtykke drages til ansvar uden for samme«.

Meningen er at beskytte den frie debat i Folketinget. Siden 1873 har Folketinget da heller ikke givet sådan et samtykke. Det duer ikke, hvis folketingsmedlemmer ikke kan tale frit fra Folketingets talerstol.

Beskyttelsen rækker imidlertid videre end talerstolen. Udtalelser, som et folketingsmedlem kommer med ved møder i folketingsudvalg, er også beskyttet.

I en gammel dom fra 1911 er det endvidere antaget, at også et folketingsmedlems tilråb til den, der står og taler fra Folketingets talerstol, er beskyttet.

Socialdemokraten Peter Sabroe råbte dengang op til taleren, folketingsmand Wiinblad: »Davidsen er ågerkarl.«

Det syntes etatsråd Davidsen ik-

ke om, og han anlagde derfor sag mod Peter Sabroe. Men retten afviste sagen med den begrundelse, at råbet måtte anses for, som det hedder i dommen, Sabroes »Bidrag til Debatten«. Davidsen tabte dermed og blev dømt til at betale Sabroe 10 kr. i »Kost og Tæring«.

I sagen mod Naser Khader var der to grundlovsspørgsmål: 1. Var Khaders mail af 13. september 2017 beskyttet af grundlovens ord om »i Folketinget«? 2. Var Khaders efterfølgende to opslag på Facebook, den 1. oktober og den 1. december, beskyttet?

Om mailen af 13. september udtalte Højesteret, at det måtte lægges til grund, at mailen var sendt som led i den parlamentariske beslutningsproces om uddeling af satspuljemidler, og at de udsagn, som Khader var kommet med i denne mail, derfor måtte anses for fremsat »i Folketinget«. Khader kunne derfor ikke drages til ansvar uden Folketingets samtykke, og et sådant samtykke var der ikke.

Dommen er på dette punkt et eksempel på, at nogle bestemmel-

ser i grundloven må fortolkes i lyset af den tekniske udvikling. Ikke en sjæl gjorde sig jo, da grundloven blev vedtaget i 1953, nogen forestillinger om mails og internet.

Om Khaders opslag på Facebook, den 1. oktober og den 1. december, udtalte Højesteret, at udtalelserne ikke kunne anses for fremsat som led i Khaders funktion som medlem af Folketinget. For så vidt faldt udtalelserne altså uden for grundlovens beskyttelse. Højesteret fandt imidlertid alligevel, at grundlovens beskyttelse gjaldt for Facebook-opslaget af 1. oktober.

Begrundelsen var, at udtalelsen om, at Khader fastholdt sin skepsis over for Sherin Khankans syn på piskning som straf for utroskab, måtte forstås som en vedståelse af hans udtalelse i mailen af 13. september 2017 om, at Khankan havde forsvaret piskeslagsstraffen for utroskab. Højesteret fandt, at det af hensyn til grundlovens beskyttelse af den frie debat i Folketinget må være muligt for et folketingsmedlem efterfølgende i offentligheden at vedstå de udtalelser, ved-

kommende er kommet med i Folketinget. Khader kunne derfor ikke drages til ansvar for Facebook-opslaget af 1. oktober.

Anderledes stillede det sig imidlertid med opslaget af 1. december 2017. Dette opslag fandt Højesteret ikke havde en sådan sammenhæng med mailen af 13. september 2017, at grundloven ydede Khader nogen beskyttelse. For disse udtalelser kunne Sherin Khankan derfor føre sag uden Folketingets samtykke. Denne del af sagen tabte hun imidlertid alligevel. Højesteret fandt ganske vist, at der var tale om ærekrænkende sigtelser efter straffelovens § 267 om injurier, men Khader skulle på trods heraf frifindes, navnlig fordi menneskerettighedskonventionen vægter hensynet til politikeres ytringsfrihed højt, når det drejer sig om ytringer, der er fremsat som led i en offentlig debat om emner af væsentlig samfundsmæssig interesse.

Menneskerettighedskonventionen supplerer på denne måde grundlovens beskyttelse af folketingsmedlemmernes ytringsfrihed.

rubrik tag with dummy text. Duis aute irure dolor in reprehende-

BYLINE-TAG

email-tag

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa

qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum

dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do

eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna ali-

qua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ul-